

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Eduskunnan kirjelmän esittelyn viivästyminen

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston yleisistunnossa käsiteltiin 22.5.2025 opetus- ja kulttuuriministeriön esittelystä eduskunnan kirjelmä kansalaisaloitteen Muutos varhaiskasvatuslain henkilöstön mitoitukseen ja suhdelukujen toteutumiseen hylkäämisestä ([EK 22/2024 vp – KAA 1/2024 vp](#)). Valtioneuvosto päätti merkitä eduskunnan kirjelmän pöytäkirjaan. Valtioneuvoston esittelylistan tarkastuksessa havaittiin, että eduskunnan kirjelmä oli saapunut valtioneuvostoon 24.6.2024.

SELVITYS

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut asiassa lausunnon 27.8.2025 (VN/16850/2025).

SÄÄNNÖKSET

Suomen perustuslain 3 §:n 1 momentin mukaan lainsäädäntövaltaa käyttää eduskunta, joka päättää myös valtiontaloudesta. Perustuslain 3 §:n 2 momentin mukaan hallitusvaltaa käyttävät tasavallan presidentti sekä valtioneuvosto, jonka jäsenten tulee nauttia eduskunnan luottamusta.

Eduskunnan työjärjestyksen 68 §:n 1 momentin mukaan eduskunnan päätös hallituksen esityksen johdosta ilmoitetaan eduskunnan vastauksessa valtioneuvostolle. Eduskunnan kirjelmällä saatetaan kuitenkin tiedoksi eduskunnan hyväksymä valtion talousarvio sekä eduskunnan muu päätös ja eduskunnan ilmoitus.

Valtioneuvostosta annetun lain 12 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvostolle kuuluvat asiat ratkaistaan valtioneuvoston yleisistunnossa tai ministeriössä. Lisäksi saman lain 12 §:n 2 momentin mukaan yleisistunnossa ratkaistaan paitsi tasavallan presidentille tehtävät ratkaisuehdotukset myös eduskunnalle annettavat hallituksen esitykset, kertomukset ja kirjelmät sekä valtioneuvoston tiedonannot, selonteot ja kirjelmät, valtioneuvoston asetukset samoin kuin sellaiset Euroopan unionissa käsiteltävät asiat ja muut asiat, joiden yhteiskuntapoliittinen tai taloudellinen merkitys sitä edellyttää. Saman lainkohdan mukaan yleisistunnossa ratkaistavista asioista säädetään perustuslaissa, laissa tai valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 2 kohdan mukaan eduskunnan kirjelmän käsittelee ja ratkaisee valtioneuvoston yleisistunto, jos asia ei kuulu tasavallan presidentin tehtäviin tai toimivaltaan.

RATKAISU

Arviointi

Eduskunnan kirjelmä oli saapunut valtioneuvostoon 24.6.2024, mutta valtioneuvoston yleisistunnossa se käsiteltiin opetus- ja kulttuuriministeriön esittelystä vasta 22.5.2025.

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunnossa on tuotu esiin kirjelmän esittelyn viivästyneen, koska kansalaisaloitteen käsittelyyn eduskuntakäsittelyn aikana keväällä 2024 osallistunut virkamies siirtyi väliaikaisesti EU:n komission tehtäviin, jolloin tietokatkoksen vuoksi eduskunnan vastauksen esittely valtioneuvoston yleisistunnossa viivästyi useilla kuukausilla.

Eduskunnan kirjelmä on sen saavuttua esiteltävä valtioneuvoston yleisistunnossa. Esittelyn tarkoituksena on saattaa kirjelmä valtioneuvoston tietoon ([Valtioneuvoston esittelijän käsikirja](#), 9.6 Eduskunnan vastaukset ja kirjelmät sekä lain vahvistaminen).

Kyse on valtioelinten välisestä menettelystä, joka edellyttää valtioneuvoston muodollisia toimenpiteitä yleisistuntokäsittelyn muodossa ja siten myös esittelevän ministeriön toimenpiteitä, olkoonkin, että nimenomaisesti käsillä olevassa tapauksessa asian sisällöstä johtuen kysymys on valtioneuvostossa ollut eduskunnan kirjelmän merkitsemisestä pöytäkirjaan. Valtioneuvoston yleisistunnon käsittelyn määräajasta suhteessa eduskunnan kirjelmän saapumiseen ei ole annettu säännöksiä. Eduskunnan ja valtioneuvoston välisestä institutionaalisesta suhteesta kuitenkin johtuu, että eduskunnan kirjelmän käsittely valtioneuvostossa ei voi jäädä odottamaan valtioneuvostokäsittelyä aiheetta pidemmäksi aikaa.

Valtioneuvoston käytännön toiminnassa ja oikeuskanslerin laillisuusvalvonnassa on usean vuosikymmenen ajan katsottu, että eduskunnan kirjelmät on esiteltävä yleisistunnossa ilman aiheetonta viivytystä.

Edellä on tullut ilmi, että nyt esillä oleva eduskunnan kirjelmä esiteltiin valtioneuvoston yleisistunnossa yli kymmenen kuukauden kuluttua sen saapumisesta. Kirjelmän esittely on siten viivästynyt kohtuulliseksi katsottavasta määräajasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tuonut lausunnossaan esiin, että edellä mainittu kansalaisaloite (KAA 1/2024) oli tiettävästi ensimmäinen, joka kohdistui opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle. Lausunnon mukaan käsittelyn viivästyminen toi esiin puutteita opetus- ja kulttuuriministeriön prosesseissa kansalaisaloitteiden käsittelyyn liittyen, esimerkiksi seurantajärjestelmän puuttumisen. Ministeriö on tuonut esiin, että tähän tunnistettuun ongelmaan etsitään parhaillaan ratkaisuja ja kehitetään vastaisuudessa kansalaisaloitteiden käsittelyprosessia, esimerkiksi laaditaan ministeriön sisäistä menettelyä täsmentävä ohje.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Eduskunnan kirjelmän esittely valtioneuvostolle on viivästynyt asiassa, jonka valmistelu on ollut opetus- ja kulttuuriministeriön vastuulla. Ministeriö on ilmoittanut ryhtyneensä toimenpiteisiin vastaavien viivästysten ehkäisemiseksi jatkossa.

Kiinnitän opetus- ja kulttuuriministeriön huomiota huolellisuuteen eduskunnan kirjelmien käsittelyssä ja joutuisuuteen niiden esittelyssä.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Oikeuskansleri

Janne Salminen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Paula Laine-Nordström